

שמות. וקרא לו חֲבֻקִיק, השם שמשלים את כל הצדדים, משלים את החבוקים, כמבאר. והשלים לסוד של מאתים ושש עשרה האותיות של השם הקדוש. בכתובות התקנים להחזיר את רוחו, ובאותיות התקנים כל גופו על קיומו, ועל כן נקרא חֲבֻקִיק.

והוא אמר (חבוקי א) ה' שִׁמְעֵתִי שִׁמְעֵךְ יְרֵאתִי. שִׁמְעֵתִי מֵה שְׁהִיָּה לִי שִׁטְעַמְתִּי מֵהעוֹלָם הַהוּא ופְחַדְתִּי. הַתְּחִיל לִבְקֹשׁ רַחֲמִים עַל נַפְשׁוֹ וְאָמַר, ה', פִּעֲלֵךְ שַׁעֲשִׂית לִי, בְּקָרֵב שָׁנִים יְהִי חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מִי שֶׁנִּקְשָׁר בְּאוֹתָן הַשָּׁנִים הַקְּדֻמוֹנִיּוֹת, הַחַיִּים נִקְשָׁרִים בּוֹ. בְּקָרֵב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְאוֹתָהּ הַדְּרֻגָּה שֶׁאֵין בָּהּ חַיִּים כָּלֵל.

בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אֵף אֲנִי מִמֶּה שִׁשְׁמַעְתִּי פְחַדְתִּי מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַרִים יְדוֹ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמַר, וּמָה רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן, אֹרֶךְ הַתּוֹרָה, אַתָּם זְכִיתֶם לְרֵאוֹת פְּנִים בְּפָנִים, וְלֹא זְכִיתִי בּוֹ. נִפְלַע עַל פְּנֵיו וְרָאָה אוֹתוֹ עוֹקֵר הַרִים מְאִיר גִּירוֹת בְּהִיכַל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם תִּהְיֶה שְׁכָנִים בְּעַלֵּי הוֹרָאָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵהִיּוֹם הַהוּא הָיָה קוֹרָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי חִיָּיא פְּתַח, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תִּהְלָתוֹ עֲמֻדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכָמָה, פְּסוּק זֶה כֵּף צְרִיף לְכַתֵּב: סוֹף חֲכָמָה יֵרָאת ה', בְּגִלְל שִׁירָאת ה' הִיא סוֹף חֲכָמָה. (נ"א אֵלָּא הִיא רֵאשִׁית) לְהַכְּנִס לְתוֹךְ הַדְּרֻגָּה שֶׁל חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שם קיח)

סְטָרִין. אֲשָׁלִים לְחֻבּוּקִין כְּדֹא תִמַּר. וְאֲשָׁלִים לְרֹזָא דְמֵאתָן וְשִׁיתְסַר אַתּוּן דְשָׁמָא קְדִישָׁא. בְּתַבִּין אַתְקִיִּים לְאַהֲרָא רוּחִיָּה, וּבְאַתּוּן אַתְקִיִּים כָּל גּוּפִיָּה עַל קִיּוּמִיָּה. וְעַל דָּא אַקְרִי חֲבֻקִיק.

וְאִיהוּ אָמַר (חבוקי א) יְי שִׁמְעֵתִי שִׁמְעֵךְ יְרֵאתִי, שִׁמְעֵנָא מֵה דְהוּה לִי דְאַטְעִימְנָא מֵההוּא עֲלֵמָא וְדְחִילְנָא. שָׁרָא לְמַתְבַּע רַחֲמִין עַל נַפְשִׁיָּה וְאָמַר יְי פִּעֲלֵךְ דְעַבְדְּתָ לִי בְּקָרֵב שָׁנִים יְהוֹן חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מָאן דְאַתְקִשָׁר בְּאַנּוּן שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת חַיִּין אַתְקִשְׁרוּ בִּיָּה. בְּקָרֵב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְהַהוּא דְרֻגָּא דְלִית (כה) חַיִּין כָּלֵל.

בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר אוֹף אֲנָא מִמֶּה דְשִׁמְעֵנָא דְחִילְנָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זְקִיף יְדוּי עַל רִישִׁיָּה וְאָמַר וּמָה רַב הַמְּנוּנָא סְבָא נְהִירוֹ דְאוּרִיִּיתָא זְכִיתוֹן אַתּוּן לְמַחְמִי אֲפִין בְּאַפִּין וְלֹא זְכִינָא בִּיָּה. נִפְלַע עַל אֲנַפּוּי וְחִמָּא לִיָּה מְעַקֵּר טוּרִין מִנְהִיר שְׂרָגִין בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא מְשִׁיחָא. אָמַר לִיָּה רַבִּי בְּהַהוּא עֲלֵמָא תְהוֹן שְׁבָבִין מְאִרִי אוּלְפָּנִין קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵהַהוּא יוֹמָא הוּהוּ קָרִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי חִיָּיא פְּתַח (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאת יְי שְׁכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תִּהְלָתוֹ עֲוֻמְדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכָמָה, הָאִי קָרָא הָכִי מִיבְעִי לִיָּה, סוֹף חֲכָמָה יֵרָאת יְי, בְּגִין דְיֵרָאת יְי סוֹף חֲכָמָה אִיְהִי. (נ"א אֵלָּא אִיְהִי רֵאשִׁית) לְעֵאֲלָא לְגוֹ דְרֻגָּא דְחֲכָמָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיח) פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק. זֶה הַשַּׁעַר לִי וְדָאִי,

פתחו לי שְׁעָרֵי צְדָקָה. זֶה הַשֶּׁעַר  
 לַה', וְדָאֵי. שָׂאֵם לֹא יִכְנָס בְּשַׁעַר  
 זֶה, לֹא יִכְנָס לְעוֹלָמִים. (משל)  
 לְמַלְךְ עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן נֹסֵתֵר  
 וְגִנּוּזוֹ, וְעֵשָׂה לוֹ שְׁעָרִים אֲלֵה עַל  
 אֲלֵה, וּבִסּוּף כָּל הַשְּׁעָרִים עֵשָׂה  
 שַׁעַר אֶחָד בְּכַמָּה מְנַעוּלִים,  
 בְּכַמָּה פְתָחִים, בְּכַמָּה הִיכָלֹת  
 אֲלֵה עַל אֲלֵה, וְאָמַר: כָּל מִי  
 שְׂרוּצָה לְהַכְנִס אֵלַי - שַׁעַר זֶה  
 יִהְיֶה רֵאשׁוֹן לְגַבִּי. מִי שִׁיכְנָס  
 בְּשַׁעַר זֶה - יִכְנָס. גַּם כִּף שַׁעַר  
 רֵאשׁוֹן לְחַכְמָה עֲלִיּוֹנָה, יִרְאֵת ה'  
 הִיא. וְזוּהִי רֵאשִׁית.

ב, שְׁנַיִם הֵם שְׁמֵת־חַבְרִיִּים כְּאֶחָד,  
 וְאֲלֵה שְׁתֵּי נִקְדוּת - אֶחָד גְּנוּז  
 וְנֹסֵתֵר, וְאֶחָד עוֹמֵד בְּהַתְגַּלּוּת.  
 וּבְגִלְל שָׂאִין לָהֶם פְּרוּד נִקְרָאִים  
 רֵאשִׁית, אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם. מִי  
 שְׁנוּטִל זֶה נוּטֵל זֶה, וְהַכֵּל אֶחָד.  
 שְׁתֵּרֵי הוּא וְשִׁמוֹ אֶחָד, שְׁכָתוּב  
 (שם 58) וְיִדְעוּ כִּי אֶתָּה ה' שְׁמֶךָ  
 לְבַדְּךָ. לְמָה נִקְרָא יִרְאֵת ה' ?  
 בְּגִלְל שֶׁהוּא עֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע.  
 זָכָה בֶּן הָאָדָם - הֵנָּה טוֹב. וְאִם  
 לֹא זָכָה - הֵנָּה רַע. וְלִכְּנֵן שׁוֹרָה  
 בְּמָקוֹם זֶה יִרְאֵה, וְזֶה שַׁעַר  
 לְהַכְנִס לְכָל טוֹב שְׁבַעוּלָם. שְׁכָל  
 טוֹב - אֲלֵה שְׁנַיִ שְׁעָרִים שֶׁהֵם  
 כְּאֶחָד.

רבי יוסי אָמַר, שְׁכָל טוֹב - זֶה  
 עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא שְׁכָל טוֹב בְּלִי  
 רַע כְּלָל. וְעַל שְׁלֵא שׁוֹרָה בּוֹ רַע  
 הוּא שְׁכָל טוֹב בְּלֹא רַע. לְכָל  
 עֲשִׂיהֶם - אֵלוֹ חֲסֵדֵי דָוִד  
 הַנְּאֻמָּנִים, תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם  
 תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה כְּבִיכּוֹל הֵם  
 עוֹשִׂים. כָּל אֵלוֹ שְׁעוּסָקִים  
 בַּתּוֹרָה אֵין בָּהֶם עֲשִׂיהַּ בְּעוֹד  
 שְׁעוּסָקִים בָּהּ. אוֹתָם שְׁתּוֹמְכִים  
 בָּהֶם יֵשׁ בָּהֶם עֲשִׂיהַּ, וּבִכְחַז זֶה  
 כְּתוּב תְּהַלְתּוּ עִמְדַת לְעַד, וְעוֹמֵד  
 חֲפָסָא עַל עִמְדוֹ כְּרָאוּי.

רבי שמעון הִיא יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק

דָּאֵי לֹא יִיעוּל בְּהֵאֵי תְרַעָא לֹא יִיעוּל  
 לְעַלְמִין. לְמַלְכָּא עַלְאָה דְאִיהוּ עַלְאָה  
 וְטָמִיר וְגִנְיָז וְעַבִּיד לִיהַּ תְרַעִין אֲלִין עַל  
 אֲלִין וְלִסוּף כָּל תְרַעִין עַבְד תְרַעָא חַד  
 בְּכַמָּה מְנַעוּלִין בְּכַמָּה פְתָחִין בְּכַמָּה הִיכָלִין  
 אֲלִין עַל אֲלִין. אָמַר כָּל מָאן דְבַעֵי לְמִיעַל  
 לְגַבְאֵי תְרַעָא דָּא יְהֵא קְדַמָּאָה לְגַבְאֵי, מָאן  
 דִיעוּל בְּהֵאֵי תְרַעָא יְעוּל. אוּף הַכִּי תְרַעָא  
 קְדַמָּאָה לְחַכְמָה עַלְאָה יִרְאֵת ה' אִיהִי. וְדָא  
 אִיהִי רֵאשִׁית

ב, תְרִין אַנּוּן דְמִתְחַבְרִין כְּחַדָּא, וְאַנּוּן תְרִין  
 נְקוּדִין, חַד גְּנִיזָא וְטָמִירָא וְחַד קִימָא  
 בְּאַתְגַּלְיָא. וּבְגִין דְלִית לָהּ פִירוּדָא אֶקְרוּן  
 רֵאשִׁית. חַד וְלֹא תְרִין. מָאן דְנֻטִיל הֵאֵי נֻטִיל  
 הֵאֵי. וְכֹלָא חַד דְהֵא הוּא (שְׁמִיָּה) וְשְׁמִיָּה חַד  
 דְכְתִיב, (תהלים 58) וְיִדְעוּ כִי אֶתָּה שְׁמֶךָ יְיָ לְבַדְּךָ.  
 אֲמַאי אֶקְרִי יִרְאֵת יְיָ, בְּגִין דְאִיהוּ אֵילָנָא דְטוֹב  
 וְרַע, זָכִי בַר נֶשׁ הָא טוֹב וְאִי לֹא זָכִי הָא רַע. (דף  
 פ"ב ט"ו א') וְעַל דָּא שְׂרִי בְהֵאֵי אֶתֵר יִרְאֵה. וְדָא תְרַעָא  
 לְעֵאלָא לְכָל טוֹבָא דְעַלְמָא. שְׁכָל טוֹב אֲלִין תְרִין  
 תְרַעִין דְאַנּוּן כְּחַדָּא.

רבי יוסי אָמַר שְׁכָל טוֹב דָּא אֵילָנָא דְחַיִּי  
 דְאִיהוּ שְׁכָל טוֹב בְּלֹא רַע כְּלָל. וְעַל  
 דְלֹא שְׂרִיא בִיהַּ רַע אִיהוּ שְׁכָל טוֹב בְּלֹא רַע.  
 לְכָל עוֹשִׂיהֶם, אֲלִין חֲסֵדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים  
 תְמַכִּין אוֹרִייתָא. וְאַנּוּן דְתְמַכִּין אוֹרִייתָא  
 כְּבִיכּוֹל אַנּוּן עַבְדִּין. כָּל אַנּוּן דְלְעֵאן  
 בְּאוֹרִייתָא לִית בְּהוּ עֲשִׂיהַּ בְּעוֹד דְלְעֵאן בָּהּ.  
 אַנּוּן דְתְמַכִּין לוֹן אִית בְּהוּ עֲשִׂיהַּ. וּבְחִילָא דָּא  
 כְּתִיב תְהַלְתּוּ עוֹמְדַת לְעַד וְקִימָא פּוֹרְסִיָּא  
 עַל קִיּוּמִיהַּ כְּדָקָא יְאוּת.

רבי שמעון הִיא יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק  
 בְּלִילְיָא דְכֹלָה אֶתְחַבְרַת כְּבַעֲלָה. דְתַנְיָן